Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“.)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?
Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?
(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1 Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

a)	***4.1.1 Pozitívny vplyv***	
b)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:*	Zníženie výdavkov na podávanie žiadosti obnovu prechodného pobytu na účel zamestnania. Predlžuje sa obdobie, na ktoré sa vydáva potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, zo štyroch na päť rokov a teda aj modrá karta EÚ sa bude vydávať na obdobie 5 rokov. Zníženie výdavkov na podávanie žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania. Navrhuje sa voľný vstup na slovenský trh práce pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je najmenej 12 mesiacov držiteľom modrej karty vydanej v inom členskom štáte Európskej únie, odo dňa podania úplnej žiadosti o vydanie modrej karty v Slovenskej republike do právoplatného skončenia konania o vydanie modrej karty v Slovenskej republike a pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom modrej karty na základe ktorej vykonával vykvalifikované zamestnanie najviac 12 mesiacov.
c)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Ovplyvnená skupina č. 1* Štátni príslušníci tretích krajín.
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
d)	***Kvantifikujte** rast príjmov alebo pokles výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
e)	*- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	Štátni príslušníci tretích krajín s VŠ vzdelaním min. 1. stupňa, ktorí vykonávajú vykvalifikované zamestnanie a majú udelený prechodný pobyt na účel zamestnania na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, po uplynutí platnosti nebudú žiadať o jeho obnovu ale požiadajú o modrú kartu. Počet vydaných potvrdení o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta pre štátnych príslušníkov tretích krajín s VŠ vzdelaniam 1. – 3. stupňa v roku 2021 bol 3 247, v roku 2022 – 4 879 v roku 2023 január až november 4 494.
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
f)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	
g)	***4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia*** *(V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)*	
h)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:*	
i)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
j)	***Kvantifikujte** rast príjmov alebo pokles výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
k)	*- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*

l)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	
a)	***4.1.2 Negatívny vplyv***	
b)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:*	
c)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
d)	***Kvantifikujte** pokles príjmov alebo rast výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
e)	*- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
f)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	
g)	***4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia*** *(V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)*	
h)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:*	
i)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
j)	***Kvantifikujte** pokles príjmov alebo rast výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
k)	*- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
l)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.		
Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám? *Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.*		
a)	*Rozumie sa najmä na prístup k:* - *sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),* - *kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,* - *pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,* - *zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,* - *zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,* - *k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,* - *bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám,* - *doprave,* - *ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,* - *spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,* - *informáciám,* - *k iným právam (napr. politickým).*	Návrh zákona uľahčuje prístup k zamestnaniu pre štátnych príslušníkov tretej krajiny, nakoľko na výkon vykvalifikovaného zamestnania bude postačujúce vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa, pri vybraných zamestnaniach z oblasti informačných a komunikačných technológii budú postačovať vedomosti, zručnosti a kompetencie na výkon vysokokvalifikovaného zamestnania, štátny príslušník tretej krajiny ich môže preukázať aj dokladmi preukazujúcimi získanie vyšších odborných zručností, pričom vyššími odbornými zručnosťami na tento účel sú vedomosti, zručnosti a kompetencie získané odbornou praxou na úrovni porovnateľnej s vysokoškolským vzdelaním, ktoré sú rozhodujúce pre výkon vysokokvalifikovaného zamestnania uvedené v pracovnej zmluve alebo písomnom prísľube zamestnávateľa, a ktoré boli získané počas najmenej troch rokov v období siedmich rokov pred podaním žiadosti o vydanie modrej karty. Predlžuje sa obdobie, na ktoré sa vydáva potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta na päť rokov. Navrhuje sa voľný vstup na slovenský trh práce pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je najmenej 12 mesiacov držiteľom modrej karty vydanej v inom členskom štáte Európskej únie, odo dňa podania úplnej žiadosti o vydanie modrej karty v Slovenskej republike do právoplatného skončenia konania o vydanie modrej karty v Slovenskej republike a pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom modrej karty na základe ktorej vykonával vykvalifikované zamestnanie najviac 12 mesiacov. Návrh zákona zlepšuje prístup k službám zamestnanosti pre štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí budú mať udelený prechodný pobyt Modrá karta EÚ. Navrhuje sa upraviť rovnaké právne postavenie držiteľa Modrej karty pre vedenie v evidencii uchádzačov o zamestnanie ako občan Slovenskej republiky a tým aj priznanie nároku na poskytovanie služieb zamestnanosti.
b)	*Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?* *Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.*	
c)	*Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:* - *domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),* - *nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov,* - *deti (0 – 17),* - *mladí ľudia (18 – 25 rokov),* - *starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia,* - *ľudia so zdravotným postihnutím,* - *marginalizované rómske komunity* - *domácnosti s 3 a viac deťmi,* - *jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),* - *príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,* - *iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia*	Bez vplyvu.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.		
a)	*4.3.1 Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?*	
b)	Bez vplyvu.	
c)	*4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.*	
d)	*Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností:*	Bez vplyvu.
e)	*Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné:*	Bez vplyvu.
f)	*Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obete násilia a pod.*	Bez vplyvu.
g)	*Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi.* *V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria:* - *podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti* - *podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti,* - *zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života,* - *podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní,* - *boj proti domácemu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi,* - *podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej,* - *rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúlaďovania pracovného a rodinného života.*	Bez vplyvu.

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce. *V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.*		
a)	*Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.*	
b)	*Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.*	Bez vplyvu.
c)	*Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu*	
d)	*Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.*	Bez vplyvu.
e)	*Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?*	
f)	*Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.*	Bez vplyvu.
g)	*Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?*	
h)	*Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).*	Návrh zákona zlepšuje participáciu štátnych príslušníkov tretích krajín na trhu práce , nakoľko na výkon vykvalifikovaného zamestnania bude postačujúce vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa, pri vybraných zamestnaniach z oblasti informačných a komunikačných technológii budú postačovať vedomosti, zručnosti a kompetencie na výkon vysokokvalifikovaného zamestnania, štátny príslušník tretej krajiny ich môže preukázať aj dokladmi preukazujúcimi získanie vyšších odborných zručností, pričom vyššími odbornými zručnosťami na tento účel sú vedomosti, zručnosti a kompetencie získané odbornou praxou na úrovni porovnateľnej s vysokoškolským vzdelaním, ktoré sú rozhodujúce pre výkon vysokokvalifikovaného zamestnania uvedené v pracovnej zmluve alebo písomnom prísľube zamestnávateľa, a ktoré boli získané počas najmenej troch rokov v období siedmich rokov pred podaním žiadosti o vydanie modrej karty. Predlžuje sa obdobie, na ktoré sa vydáva potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta na päť rokov. Zefektívňuje proces udeľovania prechodného pobytu na účel zamestnania, vrátane vydávania modrej karty, a to predradením vyjadrenia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny k možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, resp. voľného pracovného miesta ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu. Štátny príslušník tretej krajiny môže o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania, vrátane modrej karty, požiadať až po vydaní súhlasného stanoviska úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, čo znamená väčšiu právnu istotu tak pre žiadateľa ako aj samotného zamestnávateľa. Taktiež sa navrhuje, aby zamestnávateľ mohol štátneho príslušníka tretej krajiny zamestnávať už odo dňa prijatia jeho žiadosti o prechodný pobyt na účel zamestnania alebo žiadosti o vydanie modrej karty, spolu so všetkými náležitosťami, policajným útvarom alebo na zastupiteľskom úrade, čo významným spôsobom urýchľuje možnosť štátneho príslušníka tretej krajiny vstúpiť na slovenský trh práce.
i)	*Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?*	
j)	*Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.*	Bez vplyvu.
k)	*Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?*	

l)	*Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.*	Bez vplyvu.